

HODNOCENÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR

jako účinný nástroj:

1. v rámci kariérního postupu každého příslušníka policie,

2. vedoucí k celkovému zlepšování image policie.

PhDr. Petr Jedinák, Ph.D.

Autor:

U Policie ČR jsem vykonával službu od roku 1992 do června roku 2007. Od roku 1996 jsem zastával funkci vedoucího základního útvaru Pořádkové a železniční policie v Nymburku. Z mé funkce vyplývala povinnost následně hodnotit pracovní výkon podřízených policistů. V té době prováděno převážně formou volného popisu, kde prioritní byl podíl policisty na objasňování trestné činnosti. V roce 2001 bylo naše okresní ředitelství P ČR Nymburk vybráno do pilotního projektu v rámci zavedení nového systému hodnocení do celé Policie ČR. Já jsem po absolvování školících kurzů byl ustanoven jako garant hodnocení v rámci okresního ředitelství P ČR Nymburk (přes 200 policistů). Po zavedení tohoto systému do celé policie jsem byl v týmu, který tuto činnost vyhodnocoval (autoři této metodiky hodnocení kpt. PhDr. Hanková a kpt. PhDr. Matoušek z PIS Policejního prezidia ČR. Výsledkem těchto pracovních porad bylo následně přepracování této metodiky (vedoucí ke zkvalitnění a zjednodušení), konkrétně stanovením daného standardu (jako povinnost hodnotitele tento standard vymezit pro všechny jemu podřízené policisty). Vlastní vymezení požadovaného standardu následně ověřeno formou pilotního projektu (hodnocení policisté služebně zařazení v rámci okresního ředitelství P ČR v Nymburku). Výsledky výzkumného projektu byly publikovány v disertační práci s názvem „Hodnocení uplatňovaná v současné P ČR (obhájena v roce 2008 na Ostravské univerzitě v Ostravě). Vlastní vymezení požadovaného standardu přispělo k odstranění rozdílů mezi sebehodnocením (zpracovávali policisté – jak se oni hodnotili) a hodnocením, které na hodnocené policisty zpracovali jejich hodnotitelé. Od druhé poloviny roku 2007 pracuji jako akademický pracovník na Policejní akademii ČR v Praze, kde v rámci předmětů „Management“ a „Management lidských zdrojů“ jsem provedl v roce 2008 následný průzkum u policistů studujících kombinovanou formu studia, tzn., že vykonávají aktivní výkon služby v Policii ČR. Výsledky poukázaly na skutečnost (zkoumaný soubor 78 policistů zastoupený z celé republiky), že vlastní provádění hodnocení pracovního výkonu příslušníků se provádí spíše formálně (ne v souladu s danou metodikou). Ještě více zarážející byla skutečnost, že příslušníci policie zcela neznají danou metodiku hodnocení. Dle mého názoru tato metodika hodnocení příslušníků P ČR (konkrétně metodicky popsána v ZP PP č. 141/2008), zcela komplexně určuje účel hodnocení (viz čl. 1 zmiňovaného ZP PP).

Z pohledu **hodnoceného příslušníka** by mělo být toto hodnocení vnímáno jako velmi **efektivní nástroj v rámci jeho kariérního postupu** (nutný předpoklad pro výběrové řízení na vyšší služební pozici – dosahování vynikajících nebo velmi dobrých výsledků v rámci služebního hodnocení).

Z pohledu vrcholového vedení Policie ČR je nutno dbát a dohlížet na správné provádění hodnocení dle stanovené metodiky. Nezastupitelnou roli zde mají **hodnotitelé** (vedoucí pracovníci, a to převážně **na nejnižších stupních řízení**). Budou-li oni své podřízené příslušníky hodnotit objektivně, a pro podřízené (hodnocené) příslušníky **vymezí takové standardy požadovaného pracovního výkonu v daných hodnocených oblastech** tak, aby byly pro hodnocené příslušníky velice motivační, pak to ve svém důsledku pozitivně ovlivní **image celé policie, konkrétně přispěje ke zkvalitnění poskytované služby občanům**, kterou je jim Policie ČR povinna ze zákona zajišťovat.

Vlastní příspěvek:

Práce tvoří významnou část lidské činnosti a není pouze prostředkem k uspokojování základních potřeb, ale nabízí mnoho dalších možností a uspokojení jako např. další vzdělávání, kariérový postup, uspokojení z pracovního výkonu a pro mnoho lidí je významným zdrojem seberealizace. Pracovní výkon není určen pouze motivací zaměstnanců (velmi důležitá), ale i celou řadou dalších faktorů, jako např. pracovní podmínky, pracovní úkoly, atmosféra na pracovišti, kultura uplatňovaná v dané organizaci, převládající mezilidské vztahy, osobnost a styl vedení nadřízeného, přístup k informacím. K základním cílům každé organizace, též i Policie České republiky, by mělo patřit sjednocení potřeb a zájmů zaměstnanců (příslušníků) s cíli organizace a následně udržovat tyto zaměstnance (příslušníky) vysoce motivované a naladěné ve prospěch dosahování vytyčených cílů. Proto je důležité si uvědomit význam a hodnotu lidských zdrojů a jejich řízení, které rozhoduje a ovlivňuje, do jaké míry bude organizace úspěšná. Nejnovější koncepce řízení lidských zdrojů v soudobých podmínkách zásadních změn není strnulá a rozvíjí se jako moderní disciplína, využívající poznatků vědy a techniky. Nejnovější koncepce zmiňované prof. J. Koubkem v rámci přednášek na Policejní akademii České republiky v Praze (2008), kladou důraz na propojenost pracovního výkonu pracovníka v průběhu hodnoceného období, na jeho sledování, zkoumání (hodnocení). Výsledky hodnocení by měly být **v přímé vazbě na odměňování pracovníků a následně na jejich vzdělávání a rozvoj**.

Hodnocení práce v Policii české republiky – minulost

Hodnocení práce policie, tak jak bylo dříve u Policie ČR pojímáno (rok 1993–2001), bylo založené převážně na primitivním, výkonnostně kvantitativním hodnocení policejních činností, tzv. čárkovém systému. Podle něj byli hodnoceni jak jednotliví policisté, tak policejní oddělení, okresy, kraje. Podstata tohoto hodnocení spočívala v prostém porovnání získaných čárek – kolik pokut, tolik čárek – a v procentuálním poměru mezi trestnou činností se známým a neznámým pachatelem, tzv. **objasněností** (prioritní hodnotící ukazatel). Pro vyhodnocení se provedlo statistické vyhodnocení a srovnání s minulým rokem. Když nebyly dosaženy výsledky alespoň shodné jako za minulé hodnocené období, byl vyvíjen tlak nadřízených na zlepšení práce. Tento systém byl převzat z totality a vedl k soustavnému tlaku na zvyšování výsledkové činnosti policistů i oddělení. Nebyla-li trestná činnost v rámci služebního obvodu policisty, znamenalo to, že policista pracoval špatně, protože

trestná činnost nebyla nalezena. To mělo za následek „trestní inflaci“ spojenou s kriminalizací bagatelních činů. Soustavný tlak vedl policisty k „umělé výrobě“ přestupkové i trestné činnosti. Rozhodující bylo napasovat skutečnost na potřebnou skutkovou podstatu a tyto pak protlačit statistikou. Ostatní znaky byly nepodstatné a společenská nebezpečnost se raději neposuzovala vůbec. Porušováním zásad trestního řízení docházelo k degradaci nejen trestního práva, ale zejména k degradaci právního citění občanů.

Takto používaný systém hodnocení pracovního výkonu byl již přežitý, brzdil policii v její činnosti a bránil vykonávat službu občanům v rozsahu a kvalitě srovnatelnou s vyspělými demokratickými zeměmi. Upuštěním od pouze čárkového systému hodnocení uvolnilo policii ruce zaměstnané banalitami, a tím se vytvořila možnost, aby své síly policie soustředila na řešení závažné trestné činnosti a řešení (priorita na prevenci) nových společensky nežádoucích jevů, např. toxikomanie, domácí násilí.

NOVÉ POJETÍ V HODNOCENÍ PRACOVNÍHO VÝKONU PŘÍSLUŠNÍKŮ P ČR – VZNIK A VÝVOJ

Hodnocení pracovního výkonu příslušníků Policie České republiky, konkrétně jeho nové pojetí se začalo uplatňovat v policii od roku 2001, kdy byl v rámci pilotního projektu (vybrané organizační články Policie ČR) odzkoušen nový systém hodnocení pracovního výkonu policistů. Po důkladném vyhodnocení výstupů z pilotních projektů rozhodl vrcholový management policie v čele s policejním prezidentem o celoplošném zavedení nového systému hodnocení policistů do celé Policie ČR. Právně upraveno Závazným pokynem policejního prezidenta (dále jen ZP PP) č. 96/2002, který byl následně novelizován ZP PP č. 136/2003. Podstatu systému hodnocení tvořilo celkem 5 metod:

1. Sebehodnocení a hodnocení kompetencí (15 základních + 2 pro vedoucí pracovníky, škálové ohodnocení 1–8).
2. Hodnocení významných událostí (pozitivní a negativní).
3. Rozhovor hodnotitele a hodnoceného.
4. Hodnocení kvantity (ukazatele si určil vedoucí pracovník).
5. Závěrečné hodnocení za sledované období.

Dle této metodiky hodnotili své podřízené všichni služební funkcionáři v policii v **rozdílné kvalitě** (ovlivněno přístupem k metodice hodnocení jednotlivými hodnotiteli). V rámci vyhodnocování byl celý systém průběžně monitorován a následně vyhodnocován. Pravidelně probíhalo setkání garantů hodnocení s autory metodiky hodnocení (kpt. PhDr. Hankovou a kpt. PhDr. Matouškem s PIS Policejního prezidia ČR) s cílem zkvalitnit celý proces hodnocení. Jednou z reakcí na vzniklé problémy z „praxe“ bylo odstranění metodiky „Hodnocení kvantity“, a to především z toho důvodu, že jednotliví hodnotitelé v podstatě tuto metodu používali jako prioritní a poukazovali na to, že je tu zase „čárkový systém“ hodnocení.

ZJIŠTĚNÉ NEDOSTATKY (ZÁKLADNÍ A NEJVÍCE SE OPAKUJÍCÍ) V PROCESU HODNOCENÍ:

- Přílišná shovívavost ze strany hodnotitelů nebo v opačném případě přílišná přísnost.
- Tendence k hodnocení pracovníků hodnotami ze středu stupnice – všichni jsou průměrní (v metodice sebehodnocení a hodnocení kompetencí ohodnoceno škálou 5).
- Tendence hodnotitele hodnotit pracovníky podle svých vlastních měřítek.
- Tendence nechat se ovlivňovat svými osobními sympatiemi, antipatiemi či předsudky.
- Tzv. halo efekt – hodnotitel se nechá unést některými

pozitivními či negativními rysy hodnoceného (první dojem, vystupování, vzhled, délka doby trvání služebního poměru, apod.) a pod tímto vlivem hodnotí i ostatní vlastnosti či složky pracovního výkonu pracovníka.

- Přihlížení k sociálnímu postavení, sociální příslušnosti, příbuzenství a známostem, pohlaví, jaké má hodnocený záliby atd.
- Podcenění důležitosti a hlavního účelu hodnocení – např. provázanost s kariéřním řádem, stanovení výše osobního příplatku.
- Výrazně kritická forma hodnocení – např. z důvodu obavy hodnotitele o své pracovní zařazení a jeho následné vystřídání hodnoceným pracovníkem.
- Nestejná náročnost a nestejný přístup k hodnocení uplatňovanými jednotlivými hodnotiteli – vyvolává to nespokojenost, a ti kteří mají dojem, že byli hodnoceni těmi přísnějšími, mívají pocit nespravedlnosti.
- Nejasně vymezen standard pro jednotlivé kompetence v návaznosti s prioritními cíli (organizace – hodnocený).
- Na vymezení daného standardu pro jednotlivé oblasti hodnocení se nepodílejí hodnocení příslušníci.
- Nedůsledné průběžné vyhodnocování pracovního výkonu.
- Málo uplatňovaná metoda „Hodnocení významných událostí“ (z důvodu motivovanosti hodnocených příslušníků převážně s pozitivním vyhodnocením).

HODNOCENÍ PRACOVNÍHO VÝKONU PŘÍSLUŠNÍKŮ P ČR – V NÁVAZNOSTI NA ZÁKON 361/2003 SB.

Velká změna v pohledu na systém hodnocení pracovního výkonu příslušníků nastala s nabytím účinnosti zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších změn a doplňků (od 1. 1. 2007). Hodnocení příslušníka je definováno v § 203 zákona a je specifikováno jako **Služební hodnocení**. V závěru tohoto hodnocení hodnotitel uvede, jakých výsledků hodnocený příslušník ve výkonu služby dosahuje:

- a) vynikajících výsledků,
- b) velmi dobrých výsledků,
- c) dobrých výsledků,
- d) dobrých výsledků s výhradami,
- e) neuspokojivých výsledků.

Chtěl-li příslušník dosáhnout vyššího služebního zařazení, mohl se přihlásit do výběrového řízení na danou pozici, ale pouze pod podmínkou, že v rámci jeho služebního hodnocení byl jeho dosahovaný pracovní výkon ohodnocen jako vynikající, anebo hodnocený dosahoval v hodnoceném období velmi dobrých výsledků. V této době, která byla charakteristická tím, že Policii ČR začalo opouštět z různých důvodů (převážně splnění požadovaného počtu odsloužených let pro přiznání nároku na výsluhové náležitosti, nastartovaná reforma celé Policie ČR) mnoho příslušníků. V souvislosti s těmito odchody se uvolnilo mnoho vedoucích služebních pozic, kde na jejich obsazení byla vypisována výběrová řízení. V této době si řadové příslušníci policie začali nejvíce uvědomovat, jaký **význam v jejich profesním růstu má hodnocení jejich pracovního výkonu**.

Vlastní služební hodnocení vycházelo z průběžného hodnocení (metodika shodná). Právně upraveno přijetím ZP PP č. 67/2007, kterým se stanovoval způsob provádění služebního a průběžného hodnocení příslušníka Policie ČR. Metodika průběžného hodnocení:

1. Sebehodnocení a hodnocení kompetencí (16 základních + 2 pro vedoucí pracovníky, škálové ohodnocení 1–8).
2. Hodnocení významných událostí (pozitivní a negativní).
3. Rozhovor hodnotitele a hodnoceného.
4. Závěrečné hodnocení za sledované období.

Hodnocení pracovního výkonu příslušníků P ČR – současnost

Po důkladných analýzách výstupů z hodnocení pracovního výkonu příslušníků (služební porady TOP managementu Policie ČR za účasti odborníků z praxe, semináře garantů hodnocení a mnoho dalších aktivit s cílem zkvalitnit proces hodnocení příslušníků – strukturu, metodiku, aplikaci v praxi) byl vypracován nový ZP PP č. 141/2008, který stanovuje současný způsob provádění služebního a průběžného hodnocení příslušníků policie ČR (platnost od 29. 8. 2008).

Průběžné hodnocení pracovního výkonu tvoří:

1. Hodnocení a sebehodnocení (pokud hodnocený využije možnosti sebehodnocení), rozsah hodnocení může přímý nadřízený v souladu se specifiky služby rozšířit, vymezeno 20 oblastí, škálové ohodnocení 1–5. pásma standardu vyjádřeno škálou 3.
2. Rozhovor přímého nadřízeného a hodnoceného.
3. Hodnocení významných událostí.
4. Závěr průběžného hodnocení.

V současně platné metodice průběžného hodnocení jsou hodnoceny jednotlivé oblasti na škále 1 až 5. Z celkového počtu 20 oblastí by měl vedoucí pracovník vymezením klíčové oblasti pro konkrétního hodnoceného příslušníka, a to s ohledem na plnění jeho služebních povinností a jeho pracovní zařazení. Všechny podstatné okolnosti nutné pro vlastní kvalitu procesu hodnocení příslušníků jsou detailně popsány v přílohách zmiňovaného závazného pokynu.

V CELÉM PROCESU HODNOCENÍ, ABY BYLO DOSAŽENO OČEKÁVANÝCH VÝSLEDKŮ, JE NUTNO SPLNIT TYTO PODMÍNKY:

- Vymezení standardu pro jednotlivé oblasti hodnocení a následném stanovení jejich priorit, na kterém by se měli podílet i sami hodnocení příslušníci (motivační účinek).
- Při vlastním vymezení standardu přihlížet:
 - a) k prioritním úkolům daného organizačního celku policie,
 - b) k celkové „kvalitě“ hodnocených příslušníků daného organizačního celku policie (ovlivňující faktory např. u příslušníků délka odsloužených let u policie, znalosti a dovednosti příslušníků, specifikace plnění úkolů).
- Nutnost zajištění **optimálních podmínek pro příslušníky při plnění požadovaných úkonů** (v požadované kvalitě materiální, technické a informační zdroje). Vedoucí příslušníci (hodnotitelé) musí hodnoceným příslušníkům zajistit **dostatečný čas na plnění služebních činností**.
- Neustálá **neformální kontrola** plnění služebních úkonů ze strany vedoucích příslušníků (založená na vztahu vzájemného respektování a důvěry, osobního přístupu k hodnoceným příslušníkům a prováděná takovým způsobem, aby to hodnocený jako kontrolu nevnímal).

DOPORUČENÍ PRO HODNOCENÉ PŘÍSLUŠNÍKY:

- Vyžadovat od přímých nadřízených zpracovávat záznamy významných událostí (velmi rychlá, časově nenáročná a efektivní metoda hodnocení – předtisky formulářů v elektronické podobě).
- V rámci metodiky hodnocení a sebehodnocení využít možnosti zpracovat **sebehodnocení** (hodnocený prokáže, že zná danou metodiku hodnocení a že umí ohodnotit svůj pracovní výkon).
- V rámci rozhovoru přímého nadřízeného a hodnotitele se nebát prezentované výsledky sebehodnocení obhájit (nejlépe mít podloženo dokladovatelnými argumenty).

Hodnocení pracovního výkonu příslušníků P ČR – budoucnost

MOŽNÉ NASTÍNĚNÉ KONCEPCE METODIKY HODNOCENÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR:

- Hodnocení by mělo být více propojeno s koncepcí řízení pracovního výkonu příslušníků (zvýšená pozornost zájmům a potřebám samotných příslušníků – kvalita pracovního života a spokojenost příslušníků).
- Hodnocení by mělo odrážet výsledky činnosti policie ČR, s cílem přispívat k uspokojování potřeb a naplňování očekávání všech stran zainteresovaných na organizaci (např. OSZ, soudy, úřady veřejné správy).
- Hodnocení by mělo být zaměřené na budoucnost a soustavné zlepšování pracovního výkonu (poskytování kvalitnější služby občanům).
- Klást stále větší důraz na vzdělávání a rozvoj příslušníků (znalostně vybavení příslušníci).
- Pokud je to možné, podporovat týmovou práci (předávání tacitních znalostí, efekt synergie).
- Při hodnocení příslušníků klást stále větší důraz na jejich motivační a rozvojovou roli (aktivní zapojení hodnocených příslušníků do procesu hodnocení).
- Vlastní proces hodnocení by měl podněcovat ke komunikaci a zapojování příslušníků do diskuse a řízení v rámci hodnoceného organizačního článku policie.
- Měl by být dodržován vzájemný respekt (nadřízený a podřízený příslušník).
- Měla by být zajištěna procedurální spravedlnost hodnocení.
- Jednání hodnocených příslušníků a jejich hodnotitelů by mělo být v souladu s profesní etikou (Etický kodex Policie České republiky).
- Celý proces hodnocení by se měl vyznačovat průhledností.

Možné přístupy:

HODNOCENÍ NOVÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ SLUŽEBNĚ ZAŘAZENÝCH K POŘÁDKOVÉ A ŽELEZNIČNÍ SLUŽBĚ:

V rámci používaných metod hodnocení sloužící k hodnocení pracovního výkonu příslušníků Policie České republiky – konkrétně u nově nastupujících příslušníků zavést metodu „**Hodnocení kvantity**“ (už byla u policie uplatňována). Tuto metodu zařadit jako jednu s **podpurných metod** (vhodná např. pro hlídkové policisty, kteří jsou služebně zařazeni na základních útvech (odděleních) policie a jejich pracovní náplň plnění služebních úkonů je shodná. Zde by bylo nutno při vlastním zpracovávání ukazatelů hodnocení přihlížet ke konkrétním činnostem a vytyčeným prioritním cílům. Vedoucí příslušník by měl tyto ukazatele formulovat za aktivní účasti podřízených policistů, musejí být stejné pro všechny hodnocené v rámci organizačního celku (skupina, oddělení apod.) Určité je nutno brát na zřetel, zda hodnocený příslušník ve sledovaném hodnoceném období, zařazený např. u základního útvaru pořádkové policie, zpracoval (xxx) přestupků, uložil (xxx) blokových pokut, zpracoval (xxx) dožádání atd., zkontroloval (xxx) osob, zpracoval (xxx) využitelných poznatků k odhalování trestné činnosti apod., oproti příslušníkovi, kterých jich zpracoval za stejné hodnotící období (yyy).

Uvádím zde příklad možné metodiky „Hodnocení kvantity“, která dle mého názoru jako vedoucího oddělení základního útvaru policie (patnáctiletá praxe) podávala doložitelné podklady pro sledování výsledků určených (sledovatelných) činností práce jednotlivých příslušníků.

Hodnocení kvantity jako roční hodnocení počitatelných výkonů příslušníků z hlediska kvantitativních ukazatelů, tzn. policejních činností ve vztahu k prioritním úkolům. Každý pracovní výkon lze posuzovat z hlediska množství práce, tj. hodnocení kvantity a z hlediska toho, v jaké kvalitě bylo toto množství práce odvedeno, tj. hodnocení kvality. Základním principem této metody je porovnání jednotlivých výkonů všech hodnocených mezi sebou. Bylo by možné postupovat ve dvou časově oddělených krocích:

1. Průběžné sledování kvantity

Hodnotitel vytvoří a zavede evidenci počitatelných a měřitelných výkonů ve sledovaných činnostech. Evidence je stejná pro všechny příslušníky zařazené na stejné funkci, aby dosažené výkony bylo možno vzájemně porovnávat. Hodnotitel každý měsíc zaznamenává a vyhodnocuje počitatelné výkony ve sledovaných činnostech (možno pojmout soutěživou formou v rámci hodnoceného kolektivu).

2. Celkové hodnocení kvantity za sledované období

Na konci hodnotícího období sečte hodnotitel počet dosažených výkonů v hodnotícím období v každé sledované činnosti. Dosažené výsledky u hodnoceného příslušníka pak hodnotitel porovná s výsledky ostatních příslušníků, kteří jsou zařazení na stejné funkci. Následně tyto výsledky vyhodnotí na pětibodové škále (vynikající, výborný, dobrý, dostatečný a nedostatečný). V závěrečné fázi hodnotitel následně projedná s hodnoceným příslušníkem jeho celkový roční kvantitativní výkon, zejména s ohledem na stanovené priority.

HODNOCENÍ VEDOUČÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE:

Vrcholoví manažeři policie by měli být prioritně hodnoceni za dosažené výsledky organizace (daného organizačního článku policie), a to ve vztahu k vytyčeným (strategickým) cílům. Toto kritérium lze následně určit ze zpracovaných sebehodnotících zpráv – výstupy z metodiky hodnocení organizace dle Modelu EFQM. Tato metodika je v celé Policii ČR aplikována, čímž je splněna podmínka dostupnosti pro případnou kontrolu.

Závěr

V rámci procesu hodnocení pracovního výkonu příslušníků Policie České republiky leží největší část zodpovědnosti na jednotlivých vedoucích příslušnících, a to především na těch, kteří jsou služebně zařazení na nejnižších stupních úrovní řízení (vedoucí oddělení základních útvarů), kteří přímo řídí a následně hodnotí pracovní výkon podřízených příslušníků – k tomuto účelu by měli být řádně vyškoleni a mít požadované znalosti. Musíme mít na paměti, že řadoví příslušníci v rámci plnění svých služebních povinností (pracovních činností) zabezpečují největší díl úkolů, které jsou na Policii České republiky kladeny. Z toho důvodu se domnívám, že by měli být za svůj odváděný pracovní výkon řádně a spravedlivě hodnoceni.

Systém hodnocení pracovního výkonu příslušníků policie, který je v Policii České republiky vymezen formou služebního a průběžného hodnocení příslušníků Policie ČR a je závazný pro všechny příslušníky policie, splňuje všechny požadavky moderního pojetí hodnocení pracovního výkonu.

I když v současné Policii České republiky probíhá mnoho inovačních změn – např. reorganizace a nová koncepce organizační struktury, musí vrcholový management být garantem a následně i jednotliví vedoucí příslušníci musí vytvářet pro vlastní příslušníky takové podmínky, aby každý příslušník našel ve své profesi své poslání a aby věděl, že když bude plnit své pracovní povinnosti více jak standardně, bude mít zajištěn služební postup v rámci kariérního řádu.

Systematické, pravidelné a na vědeckých základech prováděné hodnocení by mělo patřit mezi základní a velmi důležité činnosti každého příslušníka Policie České republiky ve vedoucí funkci. Každý tento vedoucí příslušník by měl vycházet z filozofie, že kvalitní systém hodnocení, se kterým se neustále pracuje a který umí adekvátně zareagovat na měnící se situace a okolnosti, a to jak uvnitř, tak vně organizace, je velmi účinným nástrojem při dosahování vyššího výkonu i kvality všech činností organizace a rozvoje schopností všech zaměstnanců.

ROLE TLUMOČNÍKA PŘI VYŠETŘOVÁNÍ A SOUDNÍM JEDNÁNÍ

Doc. PhDr. Alena AIGNER, CSc.,
Pedagogická fakulta JČU České Budějovice

Situace, v nichž je přibrán tlumočník, se vyskytují jak v oblasti civilního práva (dopravní a jiné nehody, občanskoprávní spory, nejčastěji v otázkách plateb) tak v oblasti práva trestního (krádeže, vloupání, podvody, převaděčství aj). Moje další úvahy vycházejí z praxe soudního tlumočnicka v České republice a v Rakousku a soustřeďují se především na situace při výslechu a vyšetřování trestných činů.

1. Přibrání tlumočnicka

Pokud se ukáže, že vyšetřovaná osoba se neumí sama dorozumět, je k případu přibrán tlumočník.

Ten je zpočátku zběžně seznámen s případem. Tlumočení probíhá konsekutivně, tj. po úsecích a s výjimkou podrobnějších údajů, např. časových, číselných ap., si tlumočník většinou nepotřebuje dělat poznámky. Někdy se v průběhu šetření ukáže, že dotazovaný částečně ovládá druhý jazyk, i potom je však většinou nutné tlumočit, aby nedošlo k nedorozumění.

1.1. **Místo a doba nasazení tlumočnicka** je stejně různá jako spektrum problémů, které jsou řešeny.

Jednání probíhá nejčastěji v pracovní dny během dne, ale s ohledem na typ případu musí tlumočník počítat s tím, že je ho někdy zapotřebí i večer nebo v noci. V běžných situacích probíhají výslechy a jednání většinou u policie, u soudu nebo v příslušných místnostech nápravných zařízení.

Soudní tlumočník, který tuto činnost pravidelně vykonává, se však někdy octne v prostorách a situacích, které nejsou zcela obvyklé: na dálnici uprostřed provozu, ve vězeňské cele na Štědrý den, na lyžařské sjezdovce, na uzavřeném oddělení psychiatrie nebo v bordelu.

2. „Zasedací pořádek“

Tlumočník musí zaujmout takové místo, aby ostatní dobře viděl a slyšel. U soudu je jeho místo po levé ruce soudce, takže může bez problémů sledovat jak vyslychaného, tak všechny další účastníky. U policejních výslechů bývá situace složitější. V ČR jsou někdy pro výslechy vyhrazeny těsné kóje s místem pouze pro dvě osoby. Vyšetřující policista nejčastěji sám píše protokol a mnohdy sedí za jakousi přepážkou. Pro tlumočnicka je výhodné vidět současně obě strany, aniž by musel otáčet hlavou. Pokud by měl sedět níže než vyšetřovatel nebo vyšetřovaný, je lépe si stoupnout. Při

výslechu osob s podezřením na nakažlivou nemoc (např. TBC), bývá vyšetřovaný oddělen skleněnou stěnou a tlumočník sedí vedle vyšetřovatele.

3. Interpersonální percepce

3.1. Čírtková (1998) mluví o tzv. interpersonální percepci, tj. vnímání člověka člověkem při výslechu. Zatímco při jednání vedeném v jediném jazyce probíhá interpersonální percepce přímo, vstupuje tlumočnickem do děje ještě další osoba, která může způsobit zkreslení a nepřesnosti. Už z tohoto důvodu si tlumočník musí uvědomovat, že jeho úkolem je pouze zprostředkování komplexní jazykové informace a že nemá a nemůže být ani poradcem a důvěrníkem vyšetřovaného, ani spoluvyšetřovatelem (Gruber, 2007), ani nemá právo se vyjadřovat k právní stránce věci. K tomu je nutná značná dávka sebepoznání, sebekontroly a uvědomování si vlastního působení na lidi. Ideální by bylo, kdyby si jednajících strany byly přítomnosti tlumočnicka vědomy co nejméně, tj. kdyby byl vnímán podobně jako titulky v kině. Kontakt mezi vyslychajícím a vyslychaným by neměl jít oklikou („Zeptejte se ho, kde...“), ale pokud možno přímo („Co jste dělal...“, „Kde jste byl...?“).

Tlumočník musí výpověď předávat tak, jak byla formulována, tj. v 1. osobě:

„Přijel jsem v 5 hodin“, a nikoliv „Říká, že přijel v pět hodin“.

3.2. Vzhledem k tomu, že **tlumočník neovládá techniku vedení výslechu/soudního jednání**, má si vždy dobře rozmyslet svou eventuální reakci přesahující rámec jeho kompetence. Týká se to např. upozorňování typu „to už říká“, neboť některé otázky jsou kladeny úmyslně vícekrát, aby bylo možno porovnat odpovědi. Stejně tak mohou být různá „opomenutí“ nebo odbočení úmyslnou součástí taktiky vyslychajícího.

3.3. Samostatnou kapitolou je **překládání „prozrazujících výroků“**, z nichž některé patří do oblasti forenzní textové lingvistiky. Na otázku, jestli seznam ukradených předmětů je správný a úplný, odpovídá např. zadržený dvakrát „jen to, co mám v autě“, „jen to, co jste našli v autě“, a neúmyslně tak naznačuje, že část lupu možná někde uschoval. V odpovědi na otázku, zda prošel domem a podíval se, jestli je někde otevřeno, dává další neúmyslnou informaci „vždycky jsem to napřed prošel“.

Takové výpovědi, obsahující pragmlingvistické jevy, musí tlumočník přeložit naprosto přesně a tolikrát, kolikrát byly řečeny, má-li vyslychající dostat správné informace.

Při výsleších některých pachatelů vyšetřující vyšetřovatelé náhle tyká. Tento postup samozřejmě ztrácí razanci, prochází-li přes tlumočnicka, ten je však přesto povinen předat sdělení v nezkrácené podobě.

3.4. Některé materiály k případu je nutno **vyhotovit písemně**. Pro policii a soud se překládané dokumenty (s výjimkou protokolu) ověřují tlumočnickou doložkou. Pokud texty obsahují chyby např. v psaní názvů a jmen v cizím jazyce, je vhodné je opravit s příslušnou poznámkou. Dopisy z vězení někdy obsahují zajímavé neúmyslně poskytované informace, které přesahují rámec pouhého překladu a jejichž interpretace by rovněž patřila do oblasti jazykové analýzy a forenzní lingvistiky.

Záznamy protokolů jsou psány jazykem, který se od jazyka výslechu liší, protože zachycuje pouze podstatné skutečnosti a vynechává emocionální a pragmatistické znaky. Před podepsáním protokolu v cizím jazyce je tento tlumočnickem vyslychanému přečten a přesně přeložen. Ačkoliv má vyslychaný právo požadovat provedení oprav a žádný vyšetřovatel ani tlumočnick by neriskoval sdělovat něco jiného, než je uvedeno, nedůvěruje vyslychaný někdy tomu, že dostal úplné a správné znění a v tom, že protokol je psán v jazyce, který je pro něj cizí, spatřuje určitý druh komplotu proti sobě.

4. Typy pachatelů a práce tlumočnicka

Různé typy pachatelů se chovají při výslechu různě, což ovlivňuje i práci tlumočnicka.

4.1. **Suverénní typy**, pro které situace u výslechu nebo u soudu nejsou nové, vyjadřují svůj postoj i nonverbálním chováním: často sedí opření dozadu, nohy široce rozkročené, se zakloněnou hlavou, paže někdy zkříženy před tělem, jejich odpovědi bývají stručné a obsahují i slova z vězeňského slangu (*dostal jsem raketu*). Nezřídka neskrývají své nepřátelství a nedůvěru vůči vyšetřovateli a potažmo také vůči tlumočnickovi, což se někdy projevuje až agresivním chováním. Skutečnost, že to lze často přiřadit určité fyziognomii, patrně není zcela prokázána a na této úrovni patří pouze do oblasti jevů, které tlumočnick vyzoroval.

Naprostá většina vyšetřovatelů a soudců je na tento typ pachatelů zvyklá a už samotná převaha daná situací umožňuje na provokace nereagovat nebo je usměrnit. Kromě toho dotyčného prozrazuje i řeč těla a změny jeho poloh. Tlumočnick by ovšem měl v klidu přeložit i výroky na adresu vyšetřovatele jako např. „*tak mluv, vole*“, protože mají značnou vypovídací hodnotu.

4.2. Velmi často se **vyslychaný chová nejistě**, čemuž odpovídá i jeho řečový projev. Někdy mluví hodně, nikoliv však k věci, často ujišťuje, že je nevinný, že jde o nedorozumění nebo že jednal v nouzi. Jde-li o osvědčeného pachatele, opakuje většinou v pravidelných intervalech otázku „*Kolik za to můžu dostat?*“ V takových případech musí rozhodnout vyšetřovatel, zda a jak výpověď usměrní, nebo zda nechá dotyčného mluvit. Není však vhodné, aby tlumočnick předával dál pouze to, co sám z výpovědi vybere.

4.3. **Mentálně nedostačivý typ** (Čírtková, 1998) se vyznačuje sníženou inteligencí, což má vliv i na průběh vyšetřování a tlumočení. Tento typ pachatele často nechápe, na co se vyšetřovatel ptá a již ověření osobních údajů potře-

buje vysvětlení (*som ženatý, mám ženu, ale nemali sme svadbu*). V takových případech musí tlumočnick vyšetřovatele upozornit na nutnost opakovaného dotazu. Vyšetřovaný např. odpovídá v dotazníku kladně na otázku, zda někdy žil v oblasti, kde byla válka (Slovensko), protože ho někdo chtěl zbit.

5. Emocionalita ve vyšetřování

Výslech a vyšetřování i okolnosti případu jsou pro větší zúčastněných, tj. někdy i pro vyšetřovatele a pro tlumočnicka stresující.

Tlumočnick by měl striktně dodržovat pravidlo, že komunikuje s vyšetřovanou osobou pouze v tom rozsahu, který překládá vyšetřovateli, že zůstává naprosto neutrální a zdrží se citových výlevů. I když některé situace jsou lidsky a emocionálně vypjaté, neměl by tlumočnick stejně jako vyšetřovatel (soudce, státní zástupce, obhájce) povolit uzdu svým citům, jako tomu bylo např. v případě vražd, při jehož projednávání se tlumočnice v soudní síni rozplakala.

Vyslychaní apelují na city vyšetřovatelů tím, že se musejí starat o děti nebo o staré lidi a často chtějí podobným tvrzením získat tlumočnicka na svou stranu.

6. Zeměvědné a interkulturní skutečnosti

Závěrem je nutno připomenout ještě úlohu tlumočnicka z hlediska zprostředkování zeměvědných a interkulturních informací. Tlumočnick by měl např. vědět, kdy jsou v příslušných zemích volné dny a svátky, kolik je aktuální kurs koruny k euru, měl by mít přibližnou představu o zeměpisné poloze uváděných míst, o délce a typu povinné školní docházky ap., aby mohl tyto informace poskytnout vyšetřovateli, bude-li je potřebovat. Cizojazyčná jména a názvy je vhodné vyšetřovateli napsat. Má-li vyslychaný nějaký markantní jazykový znak, je vhodné na něj vyšetřovatele upozornit (např. dialekt, znaky krajové příslušnosti, vady výslovnosti).

7. Závěr

Při své činnosti nachází tlumočnick styčné body s dalšími disciplínami (nonverbální chování, psychologie komunikace, interkulturní komunikace, forenzní lingvistika), které mohou rozvíjet jeho vnímání, schopnost pozorování a interpretace. Při vyšetřování a soudních jednáních je však primárním úkolem tlumočnicka zprostředkovat nezkrácenou a úplnou jazykovou informaci a zajistit plynulost komunikace mezi jejími účastníky. Zachovat tvář hráče pokeru přitom mnohdy není na škodu.

Literatura.

- Aignerová, A.: Co je forenzní lingvistika? Kriminálnístika, 2001/1, str. 18–22
 Čírtková, L.: Kriminální psychologie. Praha, Eurounion 1998
 Füllgrabe, U.: Kriminalpsychologie. Frankfurt am Main, Wözel 1997
 Gruber, O.: Der Dolmetscher als Kulturvermittler bei polizeilicher Einvernahmen. In: Ablonczy-Mihálka, L./ Glaser, E./Tompos, A: (Ed.): Issues of culture and Communication. Győr-Linz, Johannes Kepler Universität 2007, str. 9197
 Musil J., Konrád, Z., Suchánek, J.: Kriminálnístika. Praha, C.H. Beck, 2001
 Tomášek, M.: Překlad v právní praxi. Praha, Linde 2003

VĚDECKÁ KONFERENCE

organizace POLIS s tématem ekologické dopravy ve městech

Doc. Ing. arch. PhDr. Karel Schmeidler, CSc.

Koncem minulého roku se v Barceloně konala vědecká konference organizace POLIS. Zaměřila se na evropský dokument tzv. Green Paper on Urban transport and Mobility, který upozorňuje na ekologické dopady dopravy ve městech a stimuluje hledání prostředků udržitelné městské dopravy.

Trvale udržitelný rozvoj měst předpokládá vyrovnaný a ekologický rozvoj všech jejích komponentů. Doprava je pro město nezbytná a svými dopady se řadí k nejdůležitějším subsystémům města. Podporuje chod ekonomiky a usnadňuje sociální život, ve velkých městech je technikou nezbytností. Patří také k nejdůležitějším faktorům kvality života ve městech, hraje klíčovou roli při ovlivňování ekologických charakteristik města. Propojené urbánní a dopravní plánování může být velmi přínosné a mělo by vyloučit řadu chyb, které později mohou vést ke zhoršení kvality života ve městě.

Závěr jednání konference nastiňuje možnosti, jak je možné plánováním města mírnit dopady dopravy na kvalitu prostředí. Naším cílem je poskytnout zkušenosti s omezením neudržitelného rozvoje dopravy změnou dopravního chování, která by mohla být používána úřady při vytváření strategií a plánovacích dokumentů. Dosažení cíle je podmíněno naplněním čtyř typů změn v chování:

- zlepšení prostorové organizace, doprovázené snížením počtu cest a zmenšením cestovních vzdáleností
- optimalizace způsobu využívání dopravních prostředků
- výběr vozidel šetrných k životnímu prostředí
- úsporné a efektivní využívání vozidel, vedoucí k nižším nárokům na dopravu

Klíčovou roli při utváření přitažlivých, živých obcí hraje územní plánování (land use planning) a urbanismus. Jejich úkolem je najít takové řešení funkční prostorové struktury sídla mající odraz v designu veřejných prostranství, které zajistí jejich víceúčelové využívání všemi dostupnými druhy dopravy. Splněním tohoto požadavku je pak zajištěna bezpečná a pohodlná dosažitelnost a také schůdnost území a dosažitelnost služeb (accessibility).

Organizace POLIS

Organizace POLIS je evropská síť měst a regionů pro inovativní řešení urbánního rozvoje, životního prostředí

měst a transportu. Je to platforma pro dialog a kooperaci o důležitých transportních problémech měst a regionů v Evropě. POLIS sdružuje města a regiony, NGO, výzkumné organizace a poskytovatele dopravních služeb. Pořádá konference, tematické workshopy, vydává publikace a odborné expertizy vytváří možnosti pro členy obce POLIS k výměně zkušeností a vytváření pracovních partnerství. POLIS není zaměřeno jen na městské komunity a jejich rozvoj, ale spolupracuje s průmyslem a vědecko-výzkumnou základnou při vytváření inovativních řešení.

POLIS podporuje spolupráci v rámci celoevropských urbánních, dopravních a environmentálních rozvojových iniciativ a výzkumných programů svých členů. Tyto programy podporují výzkum důležitých řešení urbánní a regionální mobility včetně integrovaného transportního managementu, kvality vzduchu a její ochrany, managementu potřeb, servisu v oblasti mobility a přepravy zboží. Výsledky výzkumu jsou přetvářeny v inovativní systémy a služby tak, aby se podporoval trvale udržitelný vývoj v oblasti dopravy a měst v lokálním, regionálním i kontinentálním měřítku.

POLIS poskytuje odpovědným činitelům strategické informace a další nástroje ke zlepšení urbánní a regionální dopravy. POLIS také reprezentuje hlas měst a regionů na celoevropské úrovni prostřednictvím politických skupin. Jeho záměrem je vytvoření adekvátního politického rámce na evropské úrovni k dosažení trvale udržitelné mobility ve městech a regionech.¹⁾ Cílem POLIS je podporovat evropská města a regiony, aby mohly zlepšit kvalitu života svých občanů pomocí inovativních opatření k redukci kongescí, zmenšením množství znečišťujících emisí, podporou bezpečnosti silničního provozu a nabídkou lepší a rovné dosažitelnosti dopravních služeb.

Program

V úvodu bylo představeno téma **Výzkumem na podporu inovací trvale udržitelné mobility**.

Velký důraz byl kladen především na vzájemné sdílení zkušeností v této oblasti na úrovni lokálních autorit. Společně s experty na danou problematiku musí města nalézt odpověď jak skloubit nároky na stále větší mobilitu s redukcí environmentální zátěže ve městech. Nalézt nej-

lepší možná řešení je nutné jak v osobní, tak nákladní dopravě ve městech. Byla zmiňována otázka zpoplatňování vjezdu do měst. Základní problematikou byla nutnost implementace již všeobecných poznatků do praxe. Především v oblastech bezpečnosti dopravy ve městech, její ekologizace a přístupnosti pro všechny – příprava na implementaci zelené knihy v dopravě do evropských měst.

Paralelní zasedání se konala na tato témata:

Význam partnerství pro zavádění nových řešení mobility

Prezentace: Možnosti využití nových technologií.

Automatický systém osobní dopravy – CityMobil

Pilotní projekt je v provozu na letišti Heathrow v Londýně a dopravuje cestující z parkoviště na terminál.

Od výzkumu k nasazení

InCAR – Automatizovaný německý systém

Prezentace přístupu uplatňovaného v městě Bretaň.

Plánování dopravy prostřednictvím partnerství a konzultací

Ke zvýšení bezpečnosti na silnici

Prezentace: Posílení bezpečnosti motocyklistů v městských oblastech, E-sum

E-sum je akronym pro název evropského projektu, který se snaží vyvíjet spolupráci a demonstrovat opatření týkající se motocyklistů v městských oblastech za pomoci spolupráce výrobců, místních samospráv v krátkém ale i dlouhém horizontu.

Výsledky a propagace projektu E-sum budou demonstrovány v evropských městech.

Mezinárodní spolupráce za účelem zvýšení bezpečnosti evropských přechodů pro chodce.

- Přeshraniční vymáhání pokut za porušování předpisů

SPARKS je ovlivňující kampaň sponzorována londýnskou samosprávou a dalšími, jako jsou TFL, Londýnská radnice, a metropolitní policie. Dopravní management

v Londýně zodpovídá za regulační poplatky, za parkovné, za jízdy v omezených pružích, za zpoplatnění kongescí, za zpoplatnění emisních zón.

Snaží se zvýšit efektivitu provozu prosazování procesů napříč národními hranicemi a zaměřuje se výhradně na zahraniční vozidla.

Nové přístupy v odbavení nákladů

Směrem k lepšímu řízení dopravního managementu a nákladní dopravy. Satelitní navigační servis pro městskou logistiku, zkušenosti z města Boloňa. Opatření v nákladní dopravě – výsledky z projektu SMILE.

Inovace v oblasti dopravy pro čistější mobilitu

- Zapojení uživatelů v lokalitě, cyklistické vybavení – zkušenosti z města Drážďany.
- Connect 2, zvýšení udržitelnosti dopravy ve městech.
- Redukování dopravy na základě snížení emisí v městě Istanbul.
- Zadávání veřejných zakázek jako nástroj na podporu zavádění čistých vozidel.

SMARTFREIGHT

Externí expertní skupina spolu s vedením projektu SMARTFREIGHT projednala možné překážky v zavádění navrhovaného systému řízeného přístupu nákladních vozidel do měst.

CDV se vyjádřilo, že nejen pozdní příjezd, ale i předčasný příjezd mimo time slot k zákazníkovi je nežádoucí vzhledem ke vzniku čekacích dob na vykládku. Rovněž odkládaný přístup mimo plánovanou dobu může způsobit nedodržení pracovního režimu řidiče (pokud by jel podle plánu, stihl by přestávku, pokud se zdrží třeba i jen krátce, prodlouží se čekání ještě i o povinnou přestávku). Podobně odkládaný režim může posunout jízdu do vyššího tarifu.

¹⁾ *Udržitelná doprava – funkčně ji lze definovat podobně jako udržitelný rozvoj, tedy jako takovou dopravu, která současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich potřebu mobility a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů, přičemž respektuje dané ekonomické a sociální potřeby. Z environmentálního hlediska se jedná především o únosnou míru dopravní zátěže, která je podmíněna celou řadou socioekonomických a technologických daností (výrobním procesem, obchodem, spotřebními vzorci, druhem dopravy, použitými technologiemi atd.).*

Ilustrační foto
Václav ŠEBEK

PŘI „NADĚLOVÁNÍ“ OBVINĚNÍ mongolským převaděčům se dostalo i na českého právníka

Detektivové ÚOOZ odhalili rozsáhlou organizovanou skupinu mongolských převaděčů. Její brněnskou část, včetně hlavy gangu, obvinili z trestného činu organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice.

Pětice občanů Mongolska, čtyři muži a jedna žena ve věku od 25 do 41 let, trvale žijící v Brně, měla jako součást organizované skupiny zprostředkovávat nelegální převádění migrantů mongolské státní příslušnosti do České republiky. Část takto převedených osob v ČR, kde jim skupina zprostředkovala práci, zůstávala, část byla převáděna do dalších zemí EU.

Skupina byla řízena z Brna

Jak podle detektivů skupina pracovala? Hlavní organizátor (1966) vlastní v ČR zprostředkovatelskou agenturu, jejíž pobočka působí i na území Mongolska. Tam, prostřednictvím inzerátů v médiích získávali obvinění zájemce o práci v ČR. Od nich získali na území Mongolska kopie pasů, fotografie a podpisy. Vše pak zaslali v elektronické podobě do Brna hlavnímu organizátorovi, který obstaral potřebné doklady k vycestování a vyhotovil veškeré podklady k udělení víza. Dokumenty pak putovaly kurýrem zpět do Mongolska. Zájemci o práci poté doklady předkládali na české ambasádě. K udělení víza a povolení pobytu byli skupinou využívány pozměněné a padělané doklady.

Migranti používali cizí cestovní doklady

Po příjezdu migrantů do České republiky jim byla zprostředkována práce a po vypršení víza jim bylo zajištěno buď prodloužení jeho platnosti, či vycestování do dalších zemí EU. Zpravidla se tak stávalo na sice platný, ale cizí cestovní pas, tedy doklady jiného mongolského státního příslušníka. Pozměněné doklady po vycestování z ČR vraceli migranti prostřednictvím zaslátelské služby či pomocí tzv. kurýrů zpět hlavnímu organizátorovi, který je dále využíval. Za veškeré poskytnuté „služby“, inkasovala skupina obviněných provize.

Během provedených domovních prohlídek bylo zajištěno velké množství úředních dokladů – cestovní pasy, mongolské občanské průkazy, úřední razítka. Na účtech obviněných byla zajištěna částka cca 2 miliony korun.

Český právník hledal otce

V rámci vyšetřování tohoto případu detektivové ÚOOZ obvinili z trestného činu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky i českého právníka. Trestného činu se podle obvinění měl dopustit ve stadiu pokusu. Detektivové ho viní z toho, že se měl v jednom případě pokusit zajistit trvalý pobyt v České republice dvěma ženám z Mongolska. Pro jednu z nich „našel“ ohotného občana ČR, který se přihlásil k otcovství jejího dítěte, druhá žena pak měla v ČR o dítě své sestry pečovat.

Detektivové ještě neskončili

Detektivové ÚOOZ nyní provádějí další úkony trestního řízení, aby bylo možné zadokumentovat rozsáhlou trestnou činnost celé skupiny, která se výše popsaným „podnikáním“ zabývala minimálně od roku 2007. Hlavní organizátor a jeho nejbližší spolupracovník skončili ve vazbě. Vyšetřování není zdaleka u konce a lze předpokládat, že jak počet obviněných, tak výčet trestných činů se ještě rozšíří. Při vyšetřování případu detektivové úzce spolupracují i s Ministerstvem zahraničních věcí ČR.

Pětici obviněných Mongolů hrozí v případě prokázání viny až osmiletý trest odnětí svobody. Obviněný advokát by mohl ve vězení strávit až jeden rok.

Na zhasínání si posvítí ÚOOZ

Loňský rok byl pro detektivy ÚOOZ ve znamení realizace případu s krycím názvem „IZOLÁTOR“ V rámci realizace, která probíhala za přítomnosti dozorců státního zástupce, bylo z trestného činu vydírání spáchaného formou spolupachatelství obviněno celkem 32 osob.

Obvinění měli jako zaměstnanci firmy ČEZ Měření s. r. o. a jejího útvaru pro odhalování netechnických ztrát (dále jen NTZ) na různých místech v Olomouckém, Moravskoslezském, Středočeském a Severočeském kraji v době od dubna 2005 do současné doby nejméně v padesáti případech vstupovat bez řádného povolení na pozemky poškozených a po odpojení dodávky elektrické energie je následně nutit k zaplacení vysokých finančních částek za údajný „černý odběr“.

Detektivové ÚOOZ dále viní obviněné z toho, že poškozené osoby nutili dostavit se, mnohdy v nočních hodinách, na pracoviště firmy ČEZ Měření s. r. o., kde jim bylo vyhrožováno trvalým odpojením elektrické energie, oznámením na Policii ČR, soudy, a stupňující

se vysokou pokutou v případě, že nebudou spolupracovat s NTZ. Z dosavadního vyšetřování vyplývá, že obvinění měli odpojení elektrické energie použít jako nástroj k tomu, aby poškození dostali do psychického tlaku, a ti „pochopili“, že na opětovném připojení elektrické energie jsou zcela závislí. Pod tímto tlakem pak poškození „dobrovolně“ podepisovali smlouvy o uznání dluhu.

Při domovní prohlídce a prohlídkách jiných prostor byly nalezeny součásti uniformy Policie ČR. V jednom případě se dokonce jednalo o kompletní pracovní uniformu včetně hodnotního označení „podpraporečák“.

Všichni obvinění jsou stíháni na svobodě a v případě prokázání viny jim podle konkrétního podílu na trestné činnosti hrozí až dvanáctiletý trest odnětí svobody.

PADĚLATELSKÁ DÍLNA skončila dřív, než začala „vydělávat“

Trojici rumunských občanů obvinili detektivové Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu z trestného činu padělán a pozměňování peněz.

Začínající padělatelskou dílnu odhalili detektivové na jedné z brněnských ubytoven. Trojice mužů ve věku od dvaceti do třiatřiceti let si v druhé polovině listopadu loňského roku koupila barevnou tiskárnu, fotopapír a několik cívek stříbrné lepicí pásky. Následně pak na ubytovně vyzkoušeli zkopírovat a vytisknout několik českých bankovek v hodnotě 50, 100, 200 a 500 korun. Tento kontrolní výtisk následně zlikvidovali. S výsledkem však byli spokojeni a dohodli se, že tisknout začnou pětisetkorunové bankovky.

Jak řekli, tak udělali

Podle detektivů trojice obviněných následně vytiskla minimálně 28 archů, kdy na každém archu se nacházely tři oboustranně vytištěné pětisetkorunové bankovky. Na čtyři zkušební exempláře, které z archů vystříhli, nalepili stříbrný pásek a zmačkali je tak, aby působily co možná nejvěrohodněji a byly tak při letmém pohledu zaměnitelné s pravými bankovkami.

Krabička cigaret za více jak osm tisíc

Jedna z padělaných bankovek se v peněžence nejmladšího z trojice obviněných dlouho neohřála. Na začátku prosince si za ni v brněnské trafice koupil cigarety značky Viceroy. Patrně se jednalo o nejdražší cigarety v jeho životě. Pořizovací hodnota věcí, které k padělán bankovek trojice obviněných nakoupila, se totiž blíží devíti tisícům korunám, a detektivové ÚOOZ zasáhli dříve, než se do oběhu dostaly další „výrobky“ z této dílny.

... a to se vyplatí (?)

Trojice obviněných se popsáním způsobem měla trestné činnosti dopustit formou spolupachatelství. Všichni tři jsou stíháni vazebně a v případě prokázání viny jim hrozí až desetiletý trest odnětí svobody. Případ dozoruje krajské státní zastupitelství Brno.

Padělky české měny „nefrčí“

Na případu je zajímavé i to, že detektivy ÚOOZ nepřivedla k padělatelské dílně ona bankovka, kterou bylo placeno v trafice, ale operativní poznatky. Padělán a pozměňování peněz se ÚOOZ dlouhodobě věnuje. Odhalení padělatelské dílny na české bankovky je však ojedinělým jevem. Ve většině případů záchytu padělané české měny je totiž pachatelem „padělatel samotář“, který zpravidla pomocí domácí výpočetní techniky vyrobí často jen kusový padělek, nemající žádný z ochranných znaků. Většinou se jedná o bankovky malé nominální hodnoty s nejnižší kvalitou. K udání padělku do oběhu si pak vybírá noční bary či malé obchody. K padělán české měny ve větším množství nedochází především proto, že na rozdíl od EURO bankovek, o padělky české měny není v kriminálním prostředí zájem. S dílnou připravenou v České republice vyrábět byt' nepřilíš zdařilé padělky české měny ve větším množství, se tak detektivové ÚOOZ již dlouho nesetkali. K záchytu většího množství padělků české měny došlo naposledy koncem devadesátých let minulého století. Tenkrát se jednalo o kvalitní ofsetové padělky českých pětitisícovek, které se objevily na několika místech republiky. Postupně bylo tehdy zadrženo celkem pět pachatelů, u kterých byly zajištěny padělky v nominální hodnotě více jak dvacet milionů korun. Odhalit padělatelskou dílnu se však ani tenkrát nepodařilo. Podle tehdejších poznatků se pravděpodobně nacházela v zahraničí.

MANŽELSTVÍ jako vízum

V rámci akce s krycím názvem „KOSMET“ obvinili detektivové ÚOOZ pro odhalování organizovaného zločinu osmičlennou skupinu, která zprostředkovávala účelové sňatky.

Aktivity skupiny čtyř mužů a čtyř žen sledovali detektivové ÚOOZ téměř dva roky. Všech osm podezřelých bylo za účasti dozorcujícího státního zástupce zadrženo v ranních hodinách dne 13. prosince 2008. Mezi zadrženými jsou jak občané České republiky, tak státní příslušníci zemí bývalé Jugoslávie.

Detektivové je vinní z toho, že nejméně od roku 2005 měli zajišťovat a organizovat na území České republiky desítky účelových sňatků pro osoby ze zemí bývalé Jugoslávie.

Dobře organizovaná skupina

Členové skupiny ve věku od 20 do 54 let měli přesně rozdělené role. Část skupiny dodávala zájemce o účelové sňatky, další část prováděla za slíbenou odměnu dvacet až dvacet pět tisíc korun nábor českých žen – ve dvou případech i mužů – pro sňatky s cizinci, další členové skupiny dopravovali osoby na místa svatebních obřadů, jednali s příslušnými úřady a institucemi a přebírali také sjednané finanční odměny. Za zprostředkování sňatku si skupina účtovala částku v rozmezí od tří do deseti tisíc Euro.

Mezinárodní zatykač místo věna

Cizinci, kteří takto získávali trvalý, případně pře-

chodný, pobyt na území ČR, získali zároveň postavení rodinného příslušníka občana Evropského společenství s výhodou neomezeného pohybu v zemích EU, čehož také ihned využívali. Česká republika nebyla totiž pro tyto osoby zemí cílovou.

Do jednotlivých zemí Evropského společenství tímto způsobem cíleně pronikaly osoby v řadě případů s kriminální minulostí i přítomností. Jednalo se zejména o členy rodinných klanů Kosovských Albánců, na které je buď vydán mezinárodní zatýkačí rozkaz pro násilnou trestnou činnost, včetně podezření z vraždy policisty, nebo jsou z jiné závažné trestné činnosti v domovské zemi podezřelí. Podle poznatků detektivů ÚOOZ řada těchto osob v trestné činnosti, jako je obchodování s omamnými a psychotropními látkami, se zbraněmi či obchodování s lidmi i nadále pokračuje. Detektivové proto spolupracují s policejními sbory zemí EU.

Společně v dobrém i ve zlém

Trestnímu stíhání se s největší pravděpodobností nevyhnou ani ti, kteří svazku s cizinci řekli své ANO. Jednotlivé případy budou detektivové ÚOOZ předávat věcně a místně příslušným policejním složkám s podezřením na trestný čin napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky.

Mezi obviněnými je i úřednice ze severu Čech

Zadrženi byli obviněni z trestných činů účast na zločinném spolčení a napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky. Mezi obviněnými je i pracovnice jistého severočeského obecního úřadu, kde v řadě případů docházelo k uzavírání manželství, kterou detektivové navíc obvinili i z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele.

Všichni obviněni jsou z příkazu soudce teplického soudu stíháni vazebně a v případě prokázání viny jim hrozí až desetiletý trest odnětí svobody. Případ dozoruje Okresní státní zastupitelství v Teplicích.

pplk. Mgr. Pavel HANTÁK

SÍLU NAJDEŠ V SÝRU

Svým očím zřejmě nevěřil 27letý muž z Frýdku-Místku, poté co uviděl ve vozidle spícího pachatele. Muž přijel dne 1. 12. 2008, kolem 06.28 hodin, k prodejně potravin v Moravské Ostravě, na Hornopolní ulici. Prodávačka po svém příchodu kolem 06.00 hodin zjistila poškození dveří prodejny, proto zavolala majitelce prodejny. Přítel majitelky pak provedl kontrolu objektu, prodejny i skladu. Dveře skladu byly sice uzamčeny, nicméně po vstupu 27letý muž uviděl díru ve zdi skladu (otvor o velikosti zhruba půl metru v dřevovláknité desce „unimobuňky“) i značný nepořádek. Zboží bylo rozházeno. Muž okamžitě telefonoval na linku 158. Spolu s dalším majitelem objektu pak začali kontrolovat zbylé prostory rozsáhlého areálu s ostatními budovami. V zadní části areálu muž „objevil“ poškozené vozidlo zn. Škoda

Octavia s rozbitým oknem. Dále nalezl nákladní vozidlo zn. VW LT s poškozeným zámekem a pootvěřenými dveřmi spolujezdce. Ve vozidle muži uviděli žlutou tašku se sýry, které byly původně uschovány ve skladu. Při kontrole našli také vozidlo zn. Peugeot Boxer, červené barvy, ve které spal muž. Oznamovatel „takticky“ požádal další muže, pracující v prodejně dřeva, o výpomoc. U každých dveří dodávky pak stál jeden muž, další šel pro policistu. Probuzení podezřelého bylo neradostné. Podezřelý byl ušpiněn od sýru zn. Swojski, který pravděpodobně odnesl ze skladu potravin. Policista muže vyzval k prokázání totožnosti, muž z kapsy bundy vyjmul peněženku a jeden odcizený tavený sýr. Policisté muže zadrželi a zjistili, že se jedná o „starého známého“.

Při ohledání policisté zjistili, že všechna tři vozidla, zaparkovaná v objektu bývalé sladovny, byla poškozena, pachatel však nic neodcizil. Tak jak bylo výše zmíněno, dokonce v jednom z vozidel zanechal tašku s „platy“ tavených sýrů zn. Swojski i další věci. Muž měl ze skladu potravin odcizit také jablka, která však snědl.

Obviněný při výslechu sdělil, že si nitrožilně aplikuje pervitin. Součástí vyšetřování trestné činnosti bude také vyšetření duševního stavu obviněného. Muž byl naposledy zadržen 20. 10. 2008 a bylo mu sděleno obvinění pro šest trestných činů (viz zpráva níže). K těmto šesti případům tak „přibylo“ dalších 13 trestných činů a 25letý muž si vyslechl obvinění pro trestné činy krádeží a poškození cizí věci. V posledních třech letech byl muž opakovaně odsouzen pro majetkovou trestnou činnost, naposledy se vrátil z výkonu trestu dne 12. 8. 2008. Odsouzenému byla uložena, mimo jiné, také protitoxikomanická léčba.

Celkem obvinění zahrnují 19 trestných činů. Ve čtrnácti případech se jednalo o vloupání do vozidel různých značek, pětkrát pachatel rozbil okno, devětkrát poškodil zámek. Z vozidel odcizil většinou autorádia, sluneční brýle, tašky, fotoaparát i další věci. Na „lov“ vyrážel většinou „vyzbrojen“ šroubovákem. V dalších pěti případech se měl „vloupat“ do různých objektů restaurací, prodejen či ordinace dětského lékaře. Trestné činnosti se dopouštěl na území Ostravy. Způsobená škoda přesahuje 104 000 korun.

Soud akceptoval podnět ke vzetí obviněného do vazby. Muži hrozí trest odnětí svobody až na tři léta.

Původní tisková zpráva k šesti skutkům do 20. 10. 2008:

„Spásu hledal ve skříni“

Ostravští policisté zadrželi 24letého muže, podezřelého z vloupání do restaurace, v Ostravě-Michálkovicích, na ulici Čihálkova. Policisté při kontrole restaurace zjistili poškození vstupních dveří i dveří skladu. Oboje dveře byly pootevřené, což pro policisty znamenalo nutnost okamžitého zajištění objektu. Policisté zaznamenali v objektu pohyb i zvuk. Okamžitě přivolali psovoda se služebním psem Artexem. Začíná kontrola vnitřních prostor restaurace. Policisté zjistí, že si pachatel vyrobil z ubrusů, prostřených původně na stolech, jakési provizorní lano, po němž se „spustil“ do dvora objektu. Policisté nalézají další dvoje pootevřené dveře. Začíná detailní prohlídka prostoru. Pachatele opakovaně vyzývají k opuštění objektu, bezvýsledně. Služební pes označí ve sklepě osobu, schovávající se ve skříni. Za skříni pak Artex označí batoh plný odcizených cukrovinek. Policisté našli i odcizený trezor, „ověnčený“ uvázaným ubrusem z restaurace.

Policisté muže zadrželi kolem 04.00 hodin. Poškozením dveří pachatel způsobil 40letému majiteli škodu ve výši 3 000 korun. V trezoru, který policisté našli nepoškozený a uzamčený, bylo uloženo 10 000 korun. Poškozené společnosti způsobil škodu odcizením přesahující 10 800 korun. Pachatel odcizil cukrovinky, konkrétně Tatranky, mléčnou čokoládu zn. Orion a nápoje zn. Semtex i další věci. Zadrženému měl pomáhat spolupachatel, který měl z místa činu utéci.

Policisté pak zjistí, s kým mají „tu čest“. Zadržený muž byl v posledních třech letech odsouzen pro trestné činy majetkového charakteru (krádež, poškození cizí věci), ale také pro trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a neoprávněné užívání cizí věci. Rozsudky byl odsouzen k různým trestům, poslední trest odnětí svobody v délce 18 měsíců vykonal dne 12. 8. 2008. Muž byl uložen také zákaz činnosti řízení motorových vozidel na dobu tří let i ambulantní léčení protitoxikomanické.

Policejní komisař muži sdělil obvinění pro trestný čin krádeže a poškození cizí věci. Muž je dále podezřelý ze spáchání pěti skutků majetkové trestné činnosti, celková způsobená škoda přesahuje 24 000 korun. K prvnímu skutku došlo 29. 8. 2008, kolem

02.00 hodiny, ve Slezské Ostravě, na Olbrachtově ulici. Pachatel vysadil vstupní branku zahrady, ve výšce asi 2,5 metru vytlačil okno vedoucí do čekárny dětské lékařské ordinace. Ordinaci prohledal, nic neodcizil, byl vyrušen zvukem přijíždějícího vozidla. Proto vyběhl z ordinace, vytlačil železný poklop, dostal se na půdu a odtud utekl, bez toho, že by cokoliv odcizil. Škoda v tomto případě se pohybuje okolo 3 000 korun.

Dne 15. 9. 2008, v době od 22.08 hodin do 22.50 hodin, v Ostravě-Muglinově, na Muglinovské ulici, pachatel rozbil okno restaurace, pomocí přineseného nářadí – šroubováku, vylomil dvířka skříněk. Opět z restaurace nic neodcizil, škoda poškozením převyšuje 1 100 korun.

Dne 22. 9. 2008, v době od 11.30 hodin do 11.50 hodin, ve Slezské Ostravě, na ulici U Staré elektrárny rozbil okno dveří zaparkovaného vozidla zn. Škoda Felicia combi. Z vozidla odcizil digitální fotoaparát. Způsobená škoda se pohybuje kolem 2 500 korun. Do dalšího vozidla, tentokrát zn. Škoda Favorit, se muž „podíval“ v době od 15.00 hodin dne 30. 9. 2008 do 07.10 hodin dne 1. 10. 2008, ve Slezské Ostravě, Koněvově ulici. Z vozidla si odnesl sluneční brýle, poté co rozbil okno. Škoda se pohybuje kolem 1 100 korun (z toho 1 000 korun poškozením).

Třetím poškozeným vozidlem je zn. Honda Civic. Dne 6. 10. 2008, v době od 22.00 hodin do 23.30 hodin, v Ostravě-Heřmanicích, na Vrbické ulici, muž rozbil okno dveří a z vozidla odcizil autorádio. Škoda poškozením ve výši asi 2 000 korun opět převyšuje škodu způsobenou krádeží – 500 korun.

Trestní stíhání osoby je vedeno na svobodě. Muži hrozí trest odnětí svobody až na dvě léta.

OSTROV - NEJVĚTŠÍ REALIZACE „TOXI“ V OSTRAVĚ

Ostravský toxický realizoval spolu s dalšími policejními útvary (Národní protidrogovou centrálou ostravské expozitury, zásahovou jednotkou Správy Severomoravského kraje a mnohými dalšími, celkem 80 policisty) rozsáhlou akci „Ostrov“. Cílem akce bylo objasnění trestné činnosti nedovolené výroby a distribuce pervitinu. Během 26. 11. 2008 až 28. 11. 2008 bylo zadrženo celkem 7 podezřelých osob (žena a 6 mužů ve věku 29–39 let). Šest mužů si vyslechl obvinění z trestných činů nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek. Všichni obvinění byli následně vzati do vazby. Obviněným hrozí trest odnětí svobody v délce od 2 do 10 let, 37letý recidivista se může „těšit“ na trest odnětí svobody v délce až 13 let. Obvinění mají být též uživateli

drog („narkomani“). Dva obvinění jsou v zaměstnaneckém poměru, čtyři bez pracovního poměru. Všichni byli v minulosti trestáni, většinou za majetkovou trestnou činnost, dva navíc i za násilnou trestnou činnost, jeden dále za nedovolenou výrobu „drog“. Obvinění mají trvalý pobyt v Ostravě.

Během realizace akce policisté provedli šest domovních prohlídek v Příboře (okr. Nový Jičín), Lučíně (okr. Frýdek-Místek), dvě v Ostravě-Porubě, ve Slezské Ostravě i Moravské Ostravě. Během realizace policisté zajistili pět vozidel zn. Škoda Octavia, Škoda Superb, Ford Escort, Mitsubishi Galant a Honda Accord coupé. Vozidla byla zajištěna jako prostředky sloužící k páčání trestné činnosti. Při všech domovních prohlídkách bylo nalezeno laboratorní zařízení na výrobu drog, chemikálie a prekurzory sloužící k výrobě pervitinu, váhy, mobilní telefony, výpočetní technika a finanční hotovost (zhruba 260 000 korun).

Konkrétně policisté zajistili při domovních prohlídkách:

- 250 g efedrinu v hodnotě asi 80 000 korun (zhruba stejné množství efedrinu rozpracováno)
- zhruba 50 g metamfetaminu – „pervitinu“ v hodnotě asi 60 000 korun (zhruba 150 dávek, každá 0,3 g v hodnotě 400 korun), dalších přibližně 100 gr metamfetaminu – „pervitinu“ rozpracováno)
- asi 70 g lysohlávek
- několik desítek gramů marihuany
- 100 kusů balení léků obsahujících pseudoefedrin
- velké množství chemického materiálu sloužícího k výrobě omamných a psychotropních látek – prekurzory v množství cca 6 kg jódu, 4 kg červeného fosforu, 5 l kyseliny ortofosforečné, 2 l kyseliny chlór vodíkové, cca 50 l roztoku obsahujícího pseudoefedrin, který slouží k výrobě pervitinu
- 3 kompletní velkokapacitní varny sloužící k výrobě omamných a psychotropních látek (velkoobjemové baňky 5 l a větší z varného skla, zpětné chladiče, skleněné víka tzv. tala, kádinky, teploměry, dělicí nálevky.....)
- pět motorových vozidel (Škoda Octavia, Škoda Superb, Honda Accord coupé, Mitsubishi Galant, Ford Escort)
- digitální váhy
- mobilní telefony
- výpočetní technika
- přibližně 260 000 korun
- manuální stroj na vylupování tablet z blistrů
- 4760 vyloupaných (prázdných blistrů) z volně prodávaných léků obsahujících pseudoefedrin, zejména MODAFEN (2380 balení tohoto léku, což je 17 kartonových balení po 140 kusech balení „krabiček“).

Průměrná cena jednoho balení je v lékárně 120 korun. Podezřelí platili za 1 kartónové balení 15 000 korun, lékárníci jim tyto léky prodávali se slevou. Množství prázdných blistrů odpovídá množství asi 1,5 kg vyrobeného pervitinu za

přibližně 1 800 000 korun (4 500 dávek, každá 0,3 g v hodnotě 400 korun).

Přeprava zajištěných věcí musela být provedena nákladním vozidlem.

Předmětem dalšího vyšetřování je také ztotožnění lékárníků poskytujících skupině léky obsahující pseudoefedrin. Obvinění si léky zajišťovali v lékárnách na území Moravskoslezského kraje, ale také v zahraničí. Vyroběný pervitin byl distribuován na celém území České republiky, zejména v Moravskoslezském kraji.

Ostravský toxickým předmětnou trestnou činnost intenzivně prověřoval již od loňského léta. Část skupiny podezřelých přebývala na ostrově na šterkovně ve Vrbici (okr. Karviná). Součástí skupiny byl do svého zadržení dne 30. 9. 2008 i 37letý muž, po kterém policie pátrala 6 let (muž byl celostátně hledán právě pro nedovolenou výrobu drog). Podíl jednotlivých obviněných na konkrétním spáchání trestného činu je předmětem vyšetřování, protiprávní činnost nese znaky tzv. organizované trestné činnosti.

Z dosavadního prověřování je pravděpodobné, že v rodinném domě v Lučíně (okr. Frýdek-Místek, v létě venku v lesích) docházelo k získávání pseudoefedrinu z volně prodávaných léků ve velkém rozsahu, téměř strojovým způsobem. Tablety byly za pomoci přípravku „vyloupávače“, loupany z blistrů. Poté byly tablety rozdrceny elektrickým mlynkem a pomocí elektrické ruční vrtačky byly rozmíchávány s rozpouštědlem. Ze získaného pseudoefedrinu byl vyráběn metamfetamin – pervitin, v rodinném domě v Příboře, na Štramberské ulici, a v bytě ve Sportovní ulici v Moravské Ostravě (v létě též ve Vrbici).

Akce dostala název právě dle ostrova, na kterém podezřelí přebývali. Ostrov ztěžoval monitorování trestné činnosti, což si obvinění zřejmě uvědomovali a možná i proto místo zvolili. Zatčení osob muselo být koordinováno právě do zmíněných dvou listopadových dnů, aby nedošlo ke zničení důkazů či k ukrytí podezřelých. K zadržení osob byla povolána zásadová jednotka, v jednom případě musel být použit donucovací prostředek – varovný výstřel. Až poté podezřelý uposlechl výzvy policistů.

I tato akce krajského rozsahu potvrdila ostravskými policisty několikrát avizovanou skutečnost, že podezřelí z řad toxikomanů opouští „horkou půdu“ Ostravy, právě pro existenci ostravského toxikomu. Obvinění se domnívají, že výrobou mimo Ostravu, nebudou pod „drobnohledem“ policistů a vyhnou se tak spravedlnosti. Ostravský toxickým je však zárukou potrestání tohoto nebezpečného jednání.

por. Bc. Gabriela HOLČÁKOVÁ
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
městské ředitelství Ostrava

ŘIDIČI, DOMLUVTE SE!!!

Nový rok s sebou přinesl změnu ve způsobu oznamování a šetření dopravních nehod.

Řidiči již nemusí oznámit policii dopravní nehodu, při které vznikne jen hmotná škoda na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí, která nepřevyšuje 100 000 korun. Policisté nebudou muset řešit méně závažné nehody a dostanou se rychleji na místa, kde je ohrožen život a zdraví, vytvoří se i větší prostor pro preventivní činnost.

Problematiku dopravních nehod v tomto smyslu upravuje zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů a novel. Podle novelizované právní úpravy jsou účastníci povinni oznámit nehodu policii, dojde-li při dopravní nehodě:

- k usmrcení nebo zranění osoby,
- nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100 000 Kč.
- nebo k poškození pozemní komunikace, k poškoze-

ní nebo zničení součásti nebo příslušenství pozemní komunikace, ke škodě na obecně prospěšném zařízení, životním prostředí nebo na majetku třetí osoby (s výjimkou škody na vozidle – zde již nebude rozhodující, zda je vozidlo majetkem řidiče, nebo např. leasingové společnosti, zaměstnavatele apod.).

Účastníci události, která nebude splňovat zákonné podmínky pro oznámení policii, jsou povinni sepsat společný záznam o dopravní nehodě. Záznam je nutné podepsat a neprodleně odevzdat pojistiteli. Tiskopis by měl každý řidič vozit s sebou ve vozidle, aby se tak vyhnul zbytečným komplikacím. (Je možné ho získat od příslušné pojišťovny, ke stažení je také na webu ministerstva dopravy.)

Účastníci jsou povinni prokázat si navzájem totožnost a sdělit si informace o vozidle. Porušení takové povinnosti je stejně jako ujetí z místa dopravní nehody přestupkem podle zákona o přestupcích.

kpt. Mgr. Veronika BENEDIKTOVÁ

Řidiči, domluvte se!

U všech nehod být nemusíme, chceme být tam, kde jde o životy a zdraví.

Co znamená nová právní úprava šetření dopravních nehod (od 1. 1. 2009) pro řidiče?

Řidič nemá povinnost hlásit dopravní nehodu Policii ČR, pokud

- 1) zjevná škoda na některém ze zúčastněných vozidel nebo přepravovaných věcech nepřesahuje 100 000,- Kč (zjevná škoda = škoda, kterou vidíte, laický odhad),
- 2) nedošlo ke zranění nebo usmrcení osoby,
- 3) nevznikla hmotná škoda na jiném majetku další osoby (např. škoda na komunikaci, na budově, na dopravní značce apod.)¹⁾

Policii ČR volejte, pokud

- a) není splněna některá z výše uvedených podmínek,
- b) nemůžete zabezpečit obnovení provozu na komunikaci.

Pokud policii zavoláte, přestože jsou splněny podmínky 1, 2, 3, věc krátce prošetříme, vyřešíme samotný dopravní přestupek a potvrdíme Váš sepsaný protokol.

¹⁾ Pokud jde o samotná vozidla, která měla na dopravní nehodě účast, není rozhodující, zda je jejich vlastníkem řidič nebo jiná fyzická či právnická osoba (leasingová společnost, zaměstnavatel apod.).

Nezapomeňte!

Musíte sepsat společný záznam o dopravní nehodě podle předepsaných kolonek a navzájem jej podepsat. V této souvislosti máte právo požadovat od druhého účastníka události prokázání totožnosti (předložení občanského průkazu, cestovního dokladu apod.) a sdělení údajů o vozidle (z osvědčení o registraci vozidla, dříve osvědčení o technickém průkazu). Pro sepsání tohoto protokolu není důležité, zda jste se dohodli na zavinění nehody. Posouzení míry zavinění bude v takovém případě záležitostí pojišťoven. **Povinnost sepsat záznam je dána zákonem.**

Pomáhat a chránit

Tísňová volání:

112 Integrovaný záchranný systém
158 Policie České republiky
150 Hasičský záchranný sbor České republiky
155 Rychlá zdravotní služba
156 Obecní policie

www.policie.cz

Záznam o dopravní nehodě

Slouží k dokumentaci průběhu nehody za účelem rychlejšího vyřízení náhrady škody.

Vyplní řidiči obou vozidel.

1. Datum nehody	Hodina	2. Místo (ulice, č. domu resp. kilometrovník)	3. Zranění? ne ☐ ano ☐
4. Jiná škoda než na vozidlech A a B ne ☐ ano ☐		5. Svědci (jméno, adresa, telefon - spolujezdce podtrhnout)	5a. Policejně šetřeno? ne ☐ ano ☐ Kým:

Vozidlo A

6. Pojištěný (jméno a adresa)

Telefon (od 9.00 do 16.00)

Plátce DPH? ne ano

7. Vozidlo
Tov. značka, typ
Rok výroby
Státní poznávací značka

8. Pojistitel
Adresa pobočky
Číslo poj. odpovědnosti
Číslo zelené karty
Hraniční pojištění platné do
Je vozidlo pojištěno havarijně?
ne ano

Pojistitel

9. Řidič
Příjmení
Jméno
Adresa
Číslo řidičského průkazu
Skupina Vydal

12. Zaškrtněte odpovídající body vozidlo:

☐	1	bylo zaparkováno	1
☐	2	rozjíždělo se	2
☐	3	zastavovalo	3
☐	4	vyjíždělo z parkoviště, soukrom. pozemku, polní cesty	4
☐	5	odbočovalo na parkoviště, soukromý pozemek, polní cestu	5
☐	6	vjíždělo do kruh. objezdu	6
☐	7	jelo v kruhovém objezdu	7
☐	8	najelo zezadu při jízdě stejným směrem ve stejném pruhu	8
☐	9	jelo souběžně v jiném jízdním pruhu	9
☐	10	měnilo jízdní pruh	10
☐	11	předjíždělo	11
☐	12	odbočovalo vpravo	12
☐	13	odbočovalo vlevo	13
☐	14	couvalo	14
☐	15	jelo v protisměru	15
☐	16	přijíždělo zprava	16
☐	17	nedalo přednost v jízdě	17

← Počet označených políček →

Vozidlo B

6. Pojištěný (jméno a adresa)

Telefon (od 9.00 do 16.00)

Plátce DPH? ne ano

7. Vozidlo
Tov. značka, typ
Rok výroby
Státní poznávací značka

8. Pojistitel
Adresa pobočky
Číslo poj. odpovědnosti
Číslo zelené karty
Hraniční pojištění platné do
Je vozidlo pojištěno havarijně?
ne ano

Pojistitel

9. Řidič
Příjmení
Jméno
Adresa
Číslo řidičského průkazu
Skupina Vydal

10. Označte šipkou body vzájemného střetu

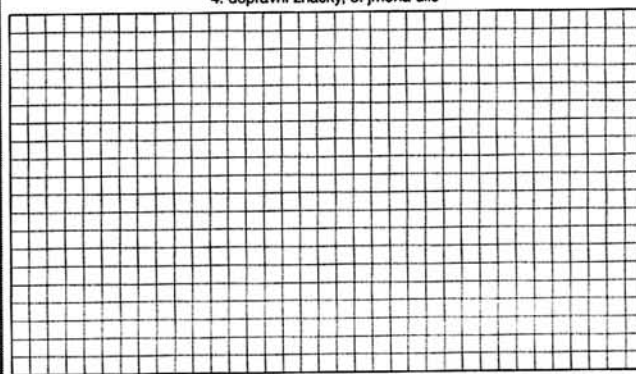

11. Viditelná poškození

14. Poznámky

13. Náskres

Označte: 1. silnice, 2. směr jízdy vozidel A a B, 3. postavení vozidel v okamžiku střetu, 4. dopravní značky, 5. jména ulic

15. Podpisy řidičů

A B

10. Označte šipkou body vzájemného střetu

11. Viditelná poškození

14. Poznámky

Po podpisu a oddělení listů nelze již údaje měnit.

